

Please return.

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume XI Number 5
September 1988

THREE NEW CHURCHES

"Lord, I Have Loved the Beauty of Thine House."

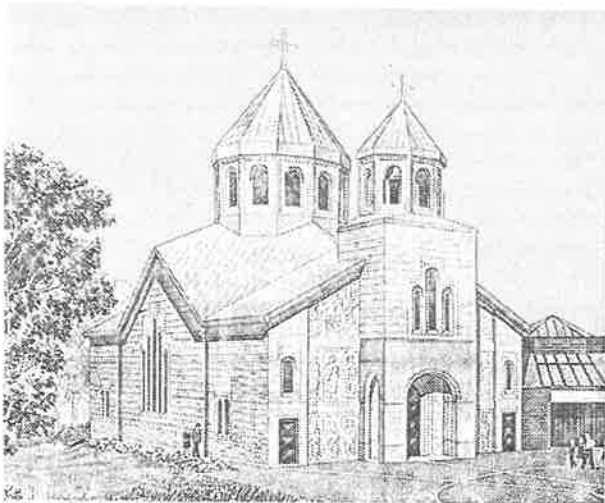
It is with great pleasure that we inform our people of the almost simultaneous construction of three new churches, with Armenian architectural style, within our diocese.

This is a most eloquent testimony to the faith and commitment of our people towards their mother church.

The churches under construction, are in Chicago, Ill., Bayside, NY, and Toronto, Canada.

OUTREACH congratulates these communities and wishes that their dreams will be fulfilled, and the construction of the new churches will be completed as scheduled.

We contacted with the responsible bodies in those communities to obtain information about the physical properties of the new churches. We wish to share these information with our readers..

Sourp Asdvadzadzin Armenian Apostolic Church.
Toronto, Canada

Church Capacity: 450 — 100' x 50' Height — 75'.
Basement Hall: Capacity 200
Church Offices

St. Sarkis Armenian Apostolic Church,
38-65 234th Street, Douglaston, N.Y.

FIRST FLOOR:
Church Capacity — 220
Balcony — 30
Priest's Vestments Office
Vestibule
Offices
Meeting Room

ADJACENT BUILDING (2ND FLOOR)
6 Class Rooms

MAIN HALL (CHADRJIAN HALL)
Capacity — 300 TO 350
One Big Dome, two twin towers
Ample parking lot
Landscaping Garden(s)
One main Khoran and two small in corners
with Baptismal "Avazan"

All Saints Church — Chicago, Ill.
Height — Approx — 60'
Cappacity — 300 Main Sanctuary
100 Balcony
7 Classrooms in lower level
Traditional Design Cupola — Brick
Bell tower over entrance — Brick construction
Stained glass windows
Main Altar & 2 Side Altars

THE BLESSING OF HOLY MURON IN ANTELIAS

For the first time since 1980, His Holiness, Catholicos Karekin II will bless the Holy Muron, in traditional pageantry, on Sunday October 9, 1988. The Holy Muron, symbol of the graces of the Holy Spirit is traditionally blessed every seven years, and only the Catholicos has the right to consecrate it, in contrast with other churches where the Bishop or the priest consecrates the Holy Oil on the Maundy Thursday.

The Holy Muron is the symbol of the unity of the Armenian Church, and in this respect, all Armenians rejoiced when in 1983, during the blessing of the Holy Muron in Etchmiadzin, His Holiness Vasken I, mixed with the Muron he was blessing, a vase of Muron blessed in Antelias in 1980 by the late Catholicos Khoren I and the then co-adjutor, Karekin II.

We wish that this upcoming blessing of the Muron becomes a new occasion to strengthen the unity of the Armenian Church.

In this issue of OUTREACH we are reprinting an article by Arshag Sahakian about the history, and various aspects of the blessing of the Muron.

We have also printed a list of all the flowers, plants and oil used in preparing the Holy Muron.

The Holy Muron Vessel

Մեր աղայանքն է, ու Մեր ամբողջ իղձը, որ Շնորհաց Տէրը Հայց. Եկեղեցին կանչէ բոլորին, ՔԱՆԻ ՈՐ ՄԻ Է ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԵՒ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ Ս. ՄԻՒՌՈՆԸ: ՈՉ ՈՒ ՊԻՏԻ ԿԱՐԵՆԱՅ ԲԱԺՆԵԼ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ, ՈՉ ՈՒ ՊԻՏԻ ԿԱՐԵՆԱՅ ԲԱԺՆԵԼ ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՈՒ ՈՉ ՈՒ ՊԻՏԻ ԿԱՐԵՆԱՅ ՄՈՌՈՑՆԵԼ ՄԵՋԻ ՄԵՐ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐԸ: Թող մեր սուրբերը մինչև վերջ պահպանեն Հայց. Եկեղեցին եւ հրեշտակները հսկեն հայ ժողովուրդին վրայ:

Այս սուրբ խորհուրդին առթիւ, Սուրբ Հոգին իջնէ հայ ժողովուրդին եւ բոլոր այս Միտոնով մկրտողներուն վրայ որպէսզի կրկին դառնանք ՄԵԿ ՀՕՏ, ՄԵԿ ՀՈՎԻԻ ԵՒ ՄԵԿ ԵԿԵՂԵՑԻ: Սրբալոյս այս Միտոնը թող մեր ժողովուրդին մէջ ծագեցնէ սիրոյ, համերաշխութեան ոգին եւ այս իւրը թող ըլլայ անսասանի բայց շատ զօրաւոր կապը, եւ անբախտիօրէն իրար միացնէ Հայ Եկեղեցւոյ բոլոր գաւակները անխտիր:

(1957, Հոկտեմբեր 13-ին, Միտոնօրհնէփի ֆարոգէն:)

ԶԱՐԵՀ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

In the old country, the academic school year begins in October — the month dedicated to Armenian Culture. On the 2nd Saturday of October, Armenians celebrate the Feast of the Holy Translators. Is it by Divine coincidence that we see a connection here? I think so. One can sense the movement of God's Spirit, blessing our people and illuminating our minds as we prepare for still another new year of education and study.

In the new country — America — back-to-school day immediately follows Labor Day. Now, if we were certain that Divine Providence existed here, we would surely pay homage to the work ethics in American society. Our readers may decide. In any case, may we be ever so reminded that God Almighty is Lord over all and whatever we do should be for His glory. Whether we labor in the fields or avidly pursue elevated heights of human culture and academic excellence, we should always ask for God's guidance and be sensitive to His Holy Spirit as He moves round about the earth to bless His children.

We welcome all children back to school! We welcome our pre-schoolers whose feet are just entering the halls of learning for the first time! Welcome all, who, after a well-deserved vacation are returning to a normal routine with new hopes and expectations.

After a relatively calm summer, our Prelacy Staff has been fortified with new strength and is presently getting ready for a busy and exciting new year. AREC and ANEC have prepared schedules for their schools and the departments of the Prelacy have developed new plans which encompass religious, educational, cultural and social aspects. Elsewhere in this issue, our readers will catch a glimpse of the calendar of events and programs.

This printed announcement is made available for your convenience. Mark the dates of the events that interest you and set aside that evening, day or hour of enrichment. Here is a brief outline of what is happening in the coming year:

A. CHRISTIAN EDUCATION

- Tri-Regional Teachers' Training Workshops
— Retreat for Young Adults
— Mothers' Workshop
— Crafts
— St. Gregory of Datev Summer Program for Deacons and Acolytes

B. ARMENIAN EDUCATION

- Promotion of Armenian Language Education during Armenian School Week in October.
— Teachers' Seminar
— 3-week Armenian Language Course.
— Publication of a definitive textbook.

C. CULTURAL

- Prelacy Ladies Guild in conjunction with the St. Gregory of Datev Institute is launching a lecture series from October — March on various subjects. Among the speakers are: Prof. Robert Thomson, Prof. Nina Garsoian, Dr. L. Avdoian, Prof. Peter Cowe and others.
— Ladies Guild will also introduce Painter, Krikor Norikian from Paris and Photographer, Peter Garabedian from Los Angeles.
— A unique event promises to be the Benefit Group Exhibit for the "help Lebanon's Kids" Program where some 20 Armenian painters will participate.

D. COMMEMORATIVE EVENTS

- The Commemoration of the Cilician Massacres will be held on Sunday, April 2, 1989.
— The celebration of the 1000 Anniversary of the Cathedral of Ani will be an occasion to focus on the unique contribution of Armenian Architecture to world culture.

E. DATES TO REMEMBER

- We will continue to offer special programs and activities such as: The Feast of Lights, Pargentan Weekend, Mother's Day Luncheon, Musical Armenia Concert, College Student Night, etc., etc. without forgetting fundraising activities of which the annual raffle is a main source of income.

All our committees are preparing to offer our churches and communities a selection of diverse activities. We welcome you to partake in any or all of these events. Be a viable part of your community life.

Ա. — ԲԱՌԸ ԵՒ ԻՐ ՍՏՈՒԳԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Միևուր յունարէն բառ է, սկզբնաբար կը նշանակէր օծանելի իւղ, յառաջ եկած է միւրիւրոյ կամ միւրիւրոյ բայաձեւերէն, որոնք իրենց կարգին ազգակից են գերմաներէն շմիրն, անգլ. smear, զօծել, վրան բան մը քսելու, (Աճառ. Արմ. բառ.):

Նախնաբար այս բառին գործածութիւնը անծանօթ էր հայերէնի մէջ, հոտաւէտ կամ օծանելի իւղի համար միշտ իւղ, (Մննդ. Ը: 18), իւղ անուշից (Եսթեր Բ: 12), իւղ օծման (Ելից ԻԵ: 6), անուշահոտ իւղ (Կորին ԻԴ), կամ նման ձեւեր կը գործածուէին. որչափ ինծի ծանօթ է Միւրոն քաղաքին անգամ կ'ընդունէր Յովնան Ամենայնի (Է. դար) երկրաշարժի գրութեանց մէջ (Հիմնարկէմ Եկեղեցւոյ, Վննստ. 1833, էջ 121), ուր գրուած է Միւրոն ձեւով:

Բ. — ՄԻՒՌՈՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

Շատ հին ժամանակներէ մարդկութեան ծանօթ էին մարմինը կամ մարմինի մէջ մասը իւղով օծելու կամ մարմնիւ առաւելութիւնները, թէ՛ առողջապահական-բժշկական տեսակէտով եւ թէ՛ որպէս գեղազեղ (cosmetica) կ'ըսուէր թէ այս սովորութիւնը հին Եգիպտացիք սկսած են, միւս կողմէ ծանօթ է որ Սումերացիք գործածած են օծանելի եւ անուշահոտ իւղեր. Սումերի Շուրաք թագուհիին, ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի Պեպի Ա. թագաւորին (Ն. Բ. 3րդ հազարամեակ) գերեզմաններէն անուշահոտ իւղի սրուակներ գտնուած են:

Կ'երեւի թէ Հրեաները Եգիպտացիներէն սորվեցան իւղի գործածութիւնը, Մովսէսի օրէնսդրութեան մէջ իւղով օծումը կարեւոր տեղ ստուած է: Օծանելի իւղը ընդհանրապէս ձէթ էր, որուն մէջ կը խառնէին զանազան տարբեր բուսական իւղեր, այսպէս կը յիշուին զմուռ (Myrrh), դարիսենիկ (cinnamon), խունկեղէզ (calamus) եւ հիրիկ (iris), թէեւ անգլերէնը ունի (cassia) (Ելից Լ. 23-25): Այս բազալըութիւնը կը կոչուէր իւղ յօծում սրբութեան, անով կ'օծէին բոլոր կրօնական անօթները, տապանակը, ողջակէզի սեղանը, աշտանակները եւայլն:

Հոս արդէն ի յայտ կուգայ անուշահոտ իւղի ծիսական գործածութիւնը իբրեւ սրբացուցիչ նիւթ: Հասկնալի է թէ իւղով օծման բուժիչ, ամոքիչ յատկութիւնը շատ դիւրաւ թէեւ աստիճանաբար, իբրեւ սրբացուցիչ կրնար ըմբռնուիլ:

Սակայն հոս չի լրանար իւղով օծման գործածութիւնը. կը տեսնենք որ ան կը դառնայ անհրաժեշտ նիւթը նաեւ օծելու անձեր, երբ անոնք կը կոչուին բարձր պաշտօններու, այսպէս թագաւորներ (Հմմ. Դ. Թագ. Թ: 6) եւ քահանայապետներ (Հմմ. Ղեւտ. Ը: 12) մասնաւոր արարողութեամբ եւ իւղի օծումով պաշտօնին արժանի կը դառնային: Այս տեսակ պարագաներու օծման իւղը օժտուած կը նկատուէր ակելի խորհրդաւոր յատկութեամբ մը, ան իսկապէս կը դառնայ աստուածային ազդման խորհրդանիշը:

Սակայն իւղով օծումը միայն Սեմական ազգերուն յատուկ եղած չէ. ան գոյութիւն ունեցած է աշխարհի բոլոր ցեղերուն մէջ առանց բացառութեան, եւ գրեթէ միշտ եւ զարմանալի է որ ամէն տեղ, քաղաքակրթութեան ամէն մակարդակի վրայ, ան նկատուած է միեւնոյն ամոքիչ-գեղազեղ-սրբացուցիչ նիւթը:

Եւ ոչ իսկ Յուսկան Պանթէոնին աստուածները ազատ մնացած են անուշահոտ իւղով օծուելու մղումէն. Հոմերոս կը պատմէ թէ Հերա Արամազդին խնդրանք մը մատուցանելէ առաջ իր մարմինը ամբողջութեամբ կը լուար եւ անուշահոտ իւղով կ'օծէր:

Իւղի գործածութեան մէջ կայ սակայն եւ ուրիշ նկատառելի կէտ մը. մարդկային մտածողութեան մէջ ընդհանրապէս իւղի եւ մասնաւորաբար ձէթի դերը ոչ թէ ուղղակի ներգործութիւն մըն է, այլ միջոցը ներգործութեան, եւ ասիկա թէ՛ իւղի ամոքիչ-գեղազեղ գործածութեան մէջ, եւ թէ՛ անոր սրբացուցիչ յատկութեան. առաջին պարագային իւղին հետ կը խառնուին զանազան դեղեր եւ այսպէսով յոռաջ կը բերուին տեսակ տեսակ սպեղանիներ կամ շարժանք եւ անուշահոտութիւններ. իսկ երկրորդ պարագային, յաճախ նոյնպէս անուշահոտուած, իւղը կամ ձէթը կը նկատուի իբր փոխադրիչ (vehicle) աստուածային կամ գերբնական ազդեցութեան:

Գ. — ՕՄՈՒՍԸ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ինչպէս ըսինք օծումը մասնաւոր նշանակութիւն ունէր քահանաներու, թագաւորներու եւայլն պաշտօնը նուիրագործելու համար. այսպէս նաեւ Մեսիան որ պիտի գար Հրէութիւնը ազատելու, նոյնպէս պէտք էր օծուած ըլլար, արդէն Մեսիա ինքնին օծեալ կը նշանակէ:

Յիսուսի մասնաւոր արարողութեամբ մը օծումը չի յիշուիր Աւետարանին մէջ, եւ սակայն Յիսուս

էր Քրիստոս (Մտթ. ԺԶ: 16). այսինքն Օծեալը (Քրիստոս յունարէն խրիստոս բառն է, որ նոյնպէս օծեալ կը նշանակէ (Հմմ. Ղուկ. Բ. 26. Գործք Բ: 36):

Յիսուսի օծումը սակայն իւղով չեղաւ, Ան Յորդանանի մէջ մկրտուած ժամանակ Հոգին Սուրբ աղանակերպ կրեւաց եւ Անոր աստուածութիւնը յայտնեց (Մտթ. Գ. 16-17. Ղուկ. Գ. 21-22): Այս պարագան որոշապէս կը յիշուի Գործք Առաքելոցի մէջ (Ժ: 38), ուր կ'ըսուի. «զՅիսուս որ ի Նազարէթէ, զոր օծն Աստուած Հոգեով սրբով եւ զօրութեամբ...»: Իրականին մէջ Յիսուս ինք օծման պէտք չունէր, բայց ինչպէս իր մկրտութիւնը, նոյնպէս եւ զօրութեան ստացումը մարդոց տեսութեան համար էր միայն, թէեւ մարդիկ «Աչք ունէին եւ չտեսան»:

Հոգին Սրբոյ աղանակերպ իջումն է նաեւ պատճառ որ մինչեւ այսօր Ս. Միւրոնը աղանաձեւ անօթով մը կը գործածուի (Միսակ. բառ. էջ 73): Այս բոլորէն անկախ օծումը, որպէս աստուածային զօրութեան փոխադրիչ Առաքելներու ժամանակ իսկ ի կիրառութեան էր, (Յակ. Ե: 14): Հոս անմիջապէս հարց կը ծագի թէ եթէ Յիսուս օծման արարողութեան մը չենթարկուեցաւ, արդեօք իր անմիջական հետեւորդները՝ Առաքելները օծում ունեցան:

Առաքելներուն ալ մասնաւոր ծէսով մը օծուած ըլլալը չէ յիշատակուած, բայց ինչ որ պիտի ստանային այդ տեսակ օծումով մը, անոնք ակելիով ստացան Երուսաղէմի վերնատան մէջ Հոգեգալուստի օրը. այս առթիւ է որ մեր շարականագիրն ալ կ'երգէ.

Առաքելոյ Աղանոյ, իջանելով մեծաձայն Հնչմամբ ի բարձանց, ի նմանութիւն լուսոյ Փայլման հրագինաց, անկիցելի գաշախոսան Միւնչեռն նստիւն ի Սուրբ Վերնատան:

Առաքելները Հոգւոյն Սրբոյ կողմէ սրուած զօրութիւնը իրենց յարողներուն փոխանցելու համար անուշահոտութիւնը կը կատարէին, այսինքն իրենց ձեռքը ենթակային գլխուն վրայ կը դնէին (Հմմ. Գործք ԺԴ. 22: Եբր. Զ. 2: Ա. Տիմ. Դ. 14): Հաւանաբար միաժամանակ իւղով օծման արարողութիւն եւս կը կատարուէր, բայց թէ ինչ տարբերութիւն կամ կապ կար ձեռնադրութեան եւ օծման արարողութեան միջեւ, յայտնի չէ:

Կարելի է մտնայն հաւանականութեամբ ըսել թէ Ա. դարուն արդէն կար սովորութիւն մկրտութեան հետ, կամ անկէ ետք նորադարձ երախաները նաեւ օծելու, բայց այս կարգի օծումը պէտք է զանազանել քահանայացիներու առթիւ կատարուած օծումէն. իսկապէս ալ մկրտութեան ժամանակ կատարուածը յետոյ սկսաւ ընդհանուր դրոշմ անունով, որ եւ կազմեց եկեղեցւոյ խորհուրդներէն մէկը: Եթէ մկրտութիւնը ենթական ազատ կը կացուցանէր սկզբնական մեղքէն, ապա դրոշմը զայն կը լեցնէր Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբ, այս է նաեւ մինչեւ այսօր կատարուած արարողութեան իմաստը:

Դ. — ՕՄՈՒՍԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԷՋ

Այն ականջութիւնը թէ Ս. Թադէոս Առաքել իրեն հետ օրհնեալ իւղ բերած էր Հայաստան՝ որեւէ դրական փաստով չի հաստատուիր. շատ ակելի հաւանական կ'երեւի ուրիշ ականջութիւն մը որուն համաձայն Ս. Գր. Լուսաւորիչ կը դնէ իւղ օրհնելու սկիզբը հայ եկեղեցւոյ մէջ, անշուշտ առաջին մակարդը իր հետ բերելով Կեսարիայէն ուր ինք ձեռնադրուեցաւ: Նոյնպէս հաւանաբար կրնայ ըլլալ որ Հայաստանի մէջ սկզբնական դարերուն եպիսկոպոսներ կ'օրհնէին օծման իւղը, ինչպէս մինչեւ այսօր ալ կը կատարուի Հոգեգալուստի եկեղեցւոյ մէջ: Այս մասին առաջին վաւերական տեղեկութիւնը կը ստացուի Երուսաղէմի Սակար Արքեպիսկոպոսին Հայոց Ս. Վրթանէս Հայրապետին գրած նամակէն (334 Յ. Բ.), որուն (Շար. էջ 3)

OUTREACH

Archbishop Mesrob Ashjian Prelate Mardo Soghomian - Editor

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, New York 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscript will be considered for publication; please include a stamped, self-addressed return envelope. We reserve the right to edit articles in order to conform to space limitations. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America, Second class postage paid at New York, N.Y. 10016. Postmaster: Send address changes to Outreach, 138 E. 39th St. New York, N.Y. 10016

մէջ Մահար կը հրահանգէ որ Ս. Իւղը հայրապետը միայն օրհնէ (Գիրք Թղթոց 408): Այս սովորութիւնը մինչեւ այսօր ի զօրու կը մնայ Հայոց մէջ:

Այսուհանդերձ եպիսկոպոսներ եւ նոյն իսկ քահանաներ իւր օրհնելու սովորութիւնը ժամանակ մը եւս պահած են, վասնզի Ս. Սահակի վերագրուած կանոններուն մէջ կ'ըսուի. «զեւղ մկրտութեան հարկաւորութեամբ բերցեն առ մեզ քահանայք, եւ աստի ի մէջ ընկալցին զօրհնութիւն իւրոյն, եւ անձամբ մի' օրհնեսցին ի սուռնս իւրեանց, որպէս սովորեցին ոմանք ի սգիտութենէ, վասն զի ոչ է իշխանութիւն այդ քահանայից, այլ եպիսկոպոսապետաց.» (Սովորք Բ. 92):

Դարձեալ՝ 719ի տեղի ունեցած Դուիւնի հինգերորդ ժողովին նոյն հարցը վերստին եկած է, հոն ալ որոշում տրուած է որ Հայրապետը տարին մէկ անգամ, Աւագ Հինգշաբթի օր պէտք է Ս. Միւռոնի օրհնութիւն կատարէ եւ ապա իւրաքանչիւր եպիսկոպոսի բաժնէ, անոնք ալ իրենց կարգին զանազան եկեղեցիներու երէցներուն հայթայթեն անոնց պէտքերուն համաձայն: Այս կանոնը կէս դար մը յետոյ Պարտաւ ժողովին անգամ մը եւս կը յիշուի:

Այժմ ալ նոյն գրութիւնը ի գործ կը դրուի. բացի անկէ որ Ս. Միւռոնի օրհնութեան մասնաւոր օր չկայ, այլ եօթը տարին անգամ մը ըստ հայրապետական կարգադրութեան յարմար նկատուած օր մը մեծ արարողութեամբ միւռոնօրհնութիւն էլ կատարուի:

Ե. — Ս. ՄԻՒՌՈՆԻ ԳՈՐԾԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Հայ եկեղեցւոյ մէջ օրհնուած իւրի գործածութիւնը ժամանակի ընթացքին պարզօրէն փոփոխութիւններ կրեր է. հին ժամանակ հայերն ալ սովորութիւն ունէին մասամբ ձեռնարկելու վերջին օձում տալ: Ս. Սահակի մահուան պարագաները նկարագրելու առիթով Կորիւն հետեւեալը կը պատմէ. «Ի կատարել ամսեանն Նաւասարդի, որպէս եւ զօր ծննդեան երանելոյն յիշէին, յերկրորդ ժամու աւուրն, ի պաշտաման անուշահոտ իւղոյն հանդերձ աստուածահաճոյ աղօթիւք ծերունւոյն ի Բրիստոս աւանդեալ...» (Կոր. ԻԴ):

Այս սովորութիւնն ալ, որ դեռ կը պահուի հռոմէական եկեղեցւոյ կողմէ, Հայոց մէջ այժմ գոյութիւն չունի, բացի կրօնաւորներուն մահուան պարագային, երբ վախճանեալի յուղարկութեան արարողութեան ժամանակ օձում կը կատարուի:

Ս. Միւռոնը կը գործածուի մկրտութեան եւ դրոշ-

մի առիթով, քահանայական եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեանց ժամանակ, ինչպէս եւ կաթողիկոսի օձման պարագային: Ս. Միւռոնը կը գործածուի նաեւ եկեղեցւոյ, խորանի եւ եկեղեցական բոլոր անօթներու (աշտանակ, սկիհ, խաչ եւայլն) սրբազորման համար:

Հայ եկեղեցին չի ճանչնար օրհնեալ իւրի երկու տեսակներ, ինչպէս որ անոնք գոյութիւն ունին հռոմէական եկեղեցւոյ մէջ:

Զ. — Ս. ՄԻՒՌՈՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Միւռոնօրհնէքի արարողութենէն քառասուն օր առաջ բաղկացուցիչ նիւթերը ամանի մը մէջ կը փրկուին եւ կը փոշիացուին աղօթքներու ընկերակցութեամբ. յետոյ այդ փոշիները կը դրուին իւղով լեցուն ուրիշ ամաններու մէջ եւ 48 ժամ կ'եփուին, որմէ ետք քամուելով գտուած եւ անուշահոտ հիւթերով ազնուացած իւղը կը լեցուի Միւռոնի կաթասային մէջ ուր կը մնայ մինչեւ օրհնութեան օրը, մինչ այդ ինքնաբեր ջերմութեամբ վերստին եփելով. իսկ օրհնութիւնը կը կատարուի Հայրապետին կողմէ, եկեղեցական մասնաւոր եւ ծանր ծէսերով եւ մեծ վեհօրհնութեամբ ի ներկայութեամբ խուռներամ հաւատացեալներու:

Ս. Միւռոնի գլխաւոր նիւթը ըսինք թէ ձէթն է. եղած է ժամանակ երբ Հայաստանի մէջ կարելի եղած չէ ձէթ գտնել եւ գործածուած են բուսական տարբեր իւղեր. ասոր համար Յոյները հայոց դիտողութիւն կատարած են Ս. Ներսէս Շնորհալի օրով, որ անոնց կը բացատրէ թէ Հայաստան ձիթեմիներ չունի եւ թէ տարբեր իւղի մը գործածութիւնը երբեք մեղք չի կրնար նկատուիլ. այժմ Հայ եկեղեցին այդ դիտողութիւնը չունի եւ ամէն տեղէ ձէթ կրնայ ստացուիլ:

Ս. Միւռոնի պատրաստութեան յաջորդ գլխաւոր նիւթը բալասանն է. նոյնը նաեւ հռոմէական եկեղեցւոյ մէջ. միւս նիւթերը, որոնց թիւը աւանդաբար քառասունի կը հասցուի անպայման պարտաւորիչ չեն, անոնցմէ ոմանք կրնան պակսիլ կամ փոխարինուիլ. այդ նիւթերուն ցանկը ստորեւ կուտանք առնելով Թէոդիկի տարեցոյցներու 1908-ի հատրէն. այս առթիւ մենք դիմեցինք Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Խորէն Ա. Կաթողիկոսին որ բարեհաճ պատասխանով մը մեզի շնորհեց նիւթերու ցանկը, որ կը հաստատէր Թէոդիկի ցանկին ստուգութիւնը. այդ ցանկը ստորեւ կը դնենք երկու լեզուներով:

ԱՐՇԱԿ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Ս. ՄԻՒՌՈՆԻ ԲԱՂԿԱՑՈՒՑԻՉ ՆԻՒԹԵՐԸ
HOW THE HOLY MYRON IS PREPARED

A list of some 48 aromas and flowers which are used for the preparation of the Holy Myron

Table with 2 columns: ՀԱՅԵՐԷՆ (Armenian) and ENGLISH. Lists 48 items including Balsam oil, Olive oil, Carnation, Nutmeg, Sweet Flag, Spikenard, Gooseberry, Cinnamon, Incense, Cyclamen, Crocus, Sweet Marjoram, Hors elder, Camel's hair, Hazelwort, Camomile, Violet, Water Lily, Orange flower, Allspice, Laurel, Myrtle, Narcissus, Laurel seed, Laurel flower, Crystal tea, Ginger, Mastic, Musk, Hyacinth, Orange flower water, Rose water, Aloes, Cardamon, Sandal, Rose, Olibanum, Storax, Galingale, Cubeb, Lavender, Rosemary, Lemon balm, Spearmint, Wild mint, Basil, Thyme, Summer Savory.

PRELACY CALENDAR OF EVENTS

Calendar table with 4 columns: Event Name, Date, Location, and Additional Info. Includes events like Armenian School Week, Feast of Holy Translators, Bookfair, Tri-Regional Teacher Training Workshop, Cultural Month Lecture Series, Art Exhibit, NALG Seminar, Deacons' Day, Board of Trustees' Seminars, Christmas Reception, Benefit group exhibit for Help Lebanon's Kids Fund Drive, Sourp Garabed Pilgrimage Day, Feast of Light, Requiem for Deceased Clergy, Feast of Sts. Ghevontiank, Feast of Sts. Vartanank, Paregentan Week-end Raffle Drawing, Feast of Presentation, Lenten Lectures, NALG Seminar, Photographic Exhibit, Musical Armenia, College Student Night, Anniversary of Adana Massacres, Martyrs' Day, Mother's day, NRA, Religious Conference, NRA, G. Mardikian Day, Thanksgiving Service, 12th Anniversary of the Election & Consecration of HH Karekin II, St. Gregory of Datev Academy of Religious Studies, Learn Armenian in Three Weeks.

"THE LAST TEMPTATION"

On August 12, 1988, while the Christian world was preparing itself through prayer and fasting, to celebrate the Assumption of the Holy Virgin Mary, lo and behold, through the power of the air waves and media, the film depicting the "Last Temptation of Christ", was cast upon the American public in nine 'scapegoat' cities including Los Angeles, New York and Toronto. The film, directed by Michael Scorsese is based on the novel written by Nikos Kazantzakis.

The consciences of many Christians were stirred. The Person and Nature of our Lord, Jesus Christ, became the target of heated discussions on Radio and TV.

As American citizens, we are protected by the First Amendment that clearly says that we can exercise the freedom of religion, speech and of the press. But how far does one go with that freedom?

Our rights as Christians have been violated by the powerful, hard-hitting, scandal-seeking media. Although scheduled to be released on September 23rd, Universal Studios decided to pre-empt the growing waves of protest by Christians and proceeded to release the film on August 12.

The Armenian Church shares with our Orthodox and Catholic brethren, the basic belief that our Lord Jesus Christ is Perfect God and Perfect Man who took our human nature in all aspects except sin. Scorsese's (the director of the film) sin lies in his attempt to wound the faith of the Christians by giving an image of Christ being torn between carnal desires and questioning His own divinity. He is offering us the image of a weak young man who at times, is hysterical, doubtful, indecisive, cowardly and always thinking of sex. During the last moments of His earthly life, our Lord is shown fantasizing marriage with Mary Magdalene and after her death, marrying Lazarus' sister, Mary and committing adultery with her sister, Martha. This is offensive, irreverent and moral degradation at its highest level.

We believe that once the publicity is waned, this film will be forgotten. It is our hope that Michael Scorsese will redirect his creative talents on subjects that portray truth and beauty.

For our readers we are including excerpts of an official statement from the office of Archbishop Iakovos, Primate of the Greek Orthodox Church of North and South America. The text reads as follows:

"The film is strictly the fantasy of a sick human imagination which attempts to exploit human weakness and temptations — disavowing the Christian belief in a perfect and sinless Christ. It is obvious that the makers of this film have no clear concept of perfect humanity, as understood by Christians in the Person of Christ. They do not know that the imperfect can never comprehend the Perfect. Therefore, use of the personhood of Christ in depicting one's submission to temptation not only is illogical, but a deliberate affront to the intelligence of the people."

It must be remembered that Christ is both perfect God and perfect Man. He is the God of Christians who has been revered and worshipped for the past 20 centuries.

We, therefore, responsibly call upon the merchants of such unspeakable perversion to come to their senses and to re-evaluate the consequences of their actions. At the same time we call upon all Americans to condemn, boycott and oppose by all legal means the showing of this shameful film."

LECTURES IN ARMENIAN HISTORY AND CULTURE FOR ADULTS IN N.Y.

In response to requests from the community, a non-credit survey course in Armenian history is offered to adults in the N.Y.-N.J. metropolitan area this fall.

Dr. George Bournoutian, university specialist in Armenian history, will teach the course on Tuesday evenings from 7:00-9:00 p.m. in the auditorium of the Prelacy of the Armenian Church, 138 E. 39th Street, New York City.

The sessions will be conducted in English and will focus on the three historic epochs of Armenian civilization, ancient, medieval and modern.

The first lecture will be held on September 20, at 7:00 p.m. at the above address. On-street parking available at 7:00 p.m. Registration will be held at that time. The course fee is \$100 per semester.

For further information call
Hourig Papazian-Sahagian
(212) 689-7231 (212) 689-7810

SUNDAY SCHOOL TEACHERS' TRAINING WORKSHOPS ORGANIZED BY AREC

Are you still holding on to Summer? Sad as it may be to release those sandcastles to the ocean waves until next year, keep in mind that change is good for us! Change adds zest and variety to life! So-o-o-o...c'mon! Let go of Summer and usher in September 11, the official opening day 'cause it's time for Sunday School!!

To help in the transition, the Armenian Religious Education Council (AREC) has planned Tri-Regional Teachers' Training Workshops to be held in three Regions geographically suitable for people travelling from distant communities. The three parishes who have graciously extended their hospitality to host the one-day Workshops are:

St. Gregory the Illuminator — PHILADELPHIA
Saturday, September 10

Holy Cross — WORCESTER
Saturday, September 17

St. Sarkis — DEARBORN
Saturday, September 24

The Seminars will deal mainly with methodology — ideas and teaching principles that can be put to work in the Sunday School classroom. How to use the Bible, effective teaching, the spiritual meaning of the 4 parts of the Badarak, and new crafts that relate to the Armenian Church Curriculum are 4 areas of concentration. These valuable and inspirational teachings taught by theologians and Christian educators will indeed challenge and motivate our instructors whose hearts are sensitive to the spiritual and intellectual needs of our youth. If your community is without a Sunday School, AREC welcomes our readers of "Outreach" to respond to this article and attend any of our Regions listed above. A simple call to our Department of Christian Education specifying the city you wish to attend, will secure a place for you. If the children of your community are receiving little or no training in Christian Education, AREC urges you to come.

America. Never before in the history of our Nation, have we seen such a breakdown of family structure and morality. Not too long ago, the home and the church shared and reinforced traditional values that took precedence and were woven into every fiber of that priceless handiwork called "the family".

Armenia. The first among nations to embrace Christianity in 301 A.D., maintained and practiced throughout the centuries, a value system that was biblically-based and recognized as such. Armenians were living examples and became living sacrifices for the sake of the Gospel.

Today, according to a National Poll done by AREC in 1984, our people have little or no knowledge of scripture or Church doctrine and are struggling to find a standard — a reference point — from which to draw a moral code. Parents and teachers are left in a state of confusion, doubt and frustration. Children are confused about the value of life, standards of behavior, moral choices, religious commitments and relationship with parents and peers.

Come to a Workshop nearest you. Let's break bread together with glad and sincere hearts and enjoy the company and favor of our people.

Learn how to make your own stained glass of St. Mesrob and a wall-hanging banner of St. Vartan. Mold your own Khach out of molding plaster and paint a "suncatcher" of Mt. Ararat. Later in the day, we will divide into smaller groups for a time of sharing. We will talk, compare and brainstorm for ideas that will enhance and improve our Sunday School Program. These informal group discussions have proven to be an integral and essential part of our Seminar Programs in the past. Get recharged, refreshed, stretched and ready to perform at peak level for those wonderful kids placed in your care. It is the goal of AREC to help every community in our Prelacy, prepare Sunday School students to be committed Christians who are able to express their faith with joy and satisfaction in the Armenian Apostolic Church.

JOANNA BAGHSARIAN
Director of Christian AREC

VISIT THE PRELACY BOOKSTORE

BOOKFAIR

OCT. 14 - 16

STS. VARTANANTZ CHURCH

Ridgefield, New Jersey

FOR DETAILS CALL

THE PRELACY BOOKSTORE (212) 698-7810

COMMUNITY LIFE IN NEW BRITAIN

FAREWELL TO ARCHPRIEST S. ANDEKIAN

Archpriest Sahag Andekian who had served St. Stephen's Armenian Apostolic Church of New Britain, Conn., with devotion and distinction for nineteen years, retired on Sunday, August 14, 1988.

Archpriest Andekian will spend his retirement in Fresno, Calif.

On this occasion, the Board of Trustees of the St. Stephen's Church offered a farewell dinner for Der Hayr and his family which was held on Saturday August 13th, at the Holiday-Inn Hotel, attended by many parishioners, friends, relatives and family members.

It was a moving testimonial for a faithful servant of the church. The Prelate and several representatives of the Prelacy and the community expressed their appreciation and love to Rev. Andekian.

APPOINTMENT OF NEW PASTOR

His Eminence, Archbishop Mesrob Ashjian, after consulting with the Religious and Executive councils of the Prelacy appointed Rev. Arshag Daghljan as the new pastor of St. Stephen's Church.

Ordained in 1967, Rev. Daghljan has served as pastor of St. Paul Armenian Church of Waukegan, Ill., and St. Gregory Church of North Andover, MA. From 1984-1988 Rev. Daghljan was the "Outreach" priest of the Prelacy, serving several communities.

On Sunday, August 28th, Rev. Daghljan celebrated his first Divine Liturgy as pastor of St. Stephen's Church, in the presence of Archbishop Ashjian who introduced him to his community.

On the same morning, the Prelate ordained Mr. Edward Varjabedian as Deacon for St. Stephen's Church.

Deacon Varjabedian is a devoted member of the community, and since his childhood he has served the church with devotion. In 1967, he received the right to bear the OURAR (stole) from the late Archbishop Hrant Kachadourian.

OUTREACH wishes Rev. Andekian happy retirement, We also congratulate Rev. Daghljan and wish him success in carrying out his new responsibilities.

AREC ENHANCES SUNDAY SCHOOL PROGRAM WITH NEW CRAFTS

All-new Armenian Church Craft Kits, suitable for Grades 1 through High School, are now available for purchase at \$10.00 a kit (per student). The projects tie in with the Armenian Church Curriculum and will be a most welcomed addition to the Sunday School class-room. Each Kit contains 4 projects:

St. Vartan Cloth Banner
St. Mesrob Stained Glass
Mt. Ararat Suncatcher
Khach Plaster Mold (Armenian Cross)

Elements in the Kit include:

Printed muslin with design (15" x 18")
2 Wooden Slats and string
2 Crystal pieces with designs (8" x 11")
Plaster Mold (9")

Set of Opaque Acrylic Paints
Set of Transparent Paints
2 Brushes
Instruction Sheet

The Kits come polybagged and can be ordered through the Prelacy.

There is a limited supply available, so place your order early.

We Pay Shipping!

- Please send _____ Kit(s) of Armenian Church Craft at \$10.00 each.
 Enclosed is a check for \$ _____

Make check payable to the: **Armenian Religious Education Council.**

Mail your remittance and completed Order Form to:

AREC
The Armenian Prelacy
138 East 39th Street
New York, NY 10016

Att. Joanna Baghsarian